

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерски съвет

Държавна агенция за закрила на детето

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Бх. № 190 К13118

Дата 14.05.18г.

Изх.№ 11-03-6

София 08.05.2018 г.

ДО
ПРОФЕСОР БОРИС ВЕЛЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НА ВАШ № 86 КД/30.03.2018 г.

Относно: Становище по к.д. № 3/2018 г.

УВАЖАЕМИ ПРОФЕСОР ВЕЛЧЕВ,
УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Конституционното дело е образувано по искане на 75 народни представители от 44-то Народно събрание за произнасяне за съответствие с Конституцията на Република България на Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (Конвенцията).

Искането е за предварителен нормен контрол за съответствие на този международен договор с българската Конституция с правооснование в чл.149, ал.1, т.4 от Конституцията.

Като ключови за определяне на становището на КС са разпоредбите на чл. 3, б. „в”, чл. 12, ал. 1 и чл. 14, ал. 1 от Конвенцията, както и съвместимостта на определени термини, използвани в Конвенцията, с разпоредби на Конституцията, предизвикалите полемика в българското общество.

Държавната агенция за закрила на детето представя това становище във връзка със законово определения си мандат – чл.17а от Закона за закрила на детето и поради това, че Конвенцията предоставя защитата си и на момичетата (съгласно чл. 3, б. от Конвенцията – понятието „жени“ обхваща и момичета под 18-годишна възраст).

Предварителен въпрос: за предмета и характера на Конвенцията като международен договор

Глава I от Конвенцията определя обхвата, целите и общите задължения на държавите, ратифицирали този международен договор. Той е посветен на насилието над жени и домашното насилие. В останалата си част Конвенцията предвижда предприемане на разнообразие от мерки за превенция, защита и подкрепа на жертвите в сферата на материалното и процесуалното право, както наказателното, така и гражданското; създаване на услуги и институции; събиране на данни; формулиране на национални политики и насърчаване на международното сътрудничество. Всички тези мерки, както и определенията на термините, които Конвенцията въвежда, **следва да бъдат преценявани с оглед на нейния предмет и цел**. Конвенцията, по подобие на много други международни договори както на Съвета на Европа, така и на ООН, предвижда и механизъм за надзор на нейното прилагане, включващ специализирана експертна група за действие срещу насилието над жени и домашното насилие – GREVIO.

Както е отбелязано в преамбула на Конвенцията, насилието над жени е проява на исторически неравнопоставените властови отношения между жените и мъжете. Ключов елемент в предотвратяването на насилието над жени е постигането на равнопоставеност между жените и мъжете както де юре, така и де факто. Стремежът към това прониква формулирането както на предмета и целта на Конвенцията, така и на основната част от конкретните мерки.

Като цяло Конвенцията има рамков характер, по подобие на и дори в още по-голяма степен отколкото Рамковата конвенция на Съвета на Европа за защита на националните малцинства и за разлика от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи. Голяма част от нейните разпоредби са предписания към държавите членки да формулират политики и да предприемат определени законодателни и други мерки. Част от разпоредбите могат да имат пряко действие в системата на вътрешното право и да станат непосредствена основа за действия и решения на правоприлагащи органи, включително на съдилища, по силата на чл. 5, ал. 4 от Конституцията. За други, при това не малко разпоредби на Конвенцията обаче, това не е възможно.

Рамковият характер на Конвенцията следва да се има предвид при преценката на нейната конституционообразност. Би било погрешно за целите на тази преценка да се използва само българският превод, поръчан от Съвета на Европа и публикуван на неговата интернет страница, който е неточен в редица пунктове, включително в определянето на основни термини. Подобен подход рискува да доведе до куриозни разминалвания между преценките на националните органи, включително Конституционния съд, и тези на GREVIO.

Относно предполагаемото въвеждане на понятия и термини, които са несъвместими с българския обществен ред и непознати в националната ни правна система

Чл.3, б. в – пол означава социално изградени роли, поведения, дейности и характеристики, които определено общество смята за подходящи за жените и за мъжете.

Преводът на конвенцията, който е публикуван на страницата на Съвета на Европа, в чл. 3в при определянето на термина „пол“ създава впечатление, че Истанбулската конвенция разглежда биологичния пол като социален конструкт.

Чрез това понятие обаче, Конвенцията определя задълженията на страните да преследват и наказват насилието, на които жените и момичетата са подложени поради това, че обществото им е предписало определени социални роли или поради това, че те искат да се отклонят от тези „роли, поведения, дейности и характеристики“, свързани с устойчиви обществени очаквания.

Това, някои недобросъвестни критици на конвенцията тълкуват като налагане на нашата страна на задължение да признае възможността едва ли не всеки да избира пола си според моментните си потребности.

Новостта на термина не може да обоснове противоконституционност на Конвенцията. Терминологията на всеки нормотворец – национален или наднационален, отразява развитието на социалните отношения и напредъка в тяхното осмисляне и правно регулиране.

Терминът джендър отдавна е част от българското законодателство и политически документи, както и разбирането за социално конструираните роли. Вж. Закон за равнопоставеност на жените и мъжете, където в §1 от Допълнителните разпоредби е дадено определение на понятието „равнопоставеност на жените и мъжете“. Вж и Националната стратегия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете, приета от МС през 2016 г. чието заглавие официално преведено на английски език гласи – Strategy on Gender Equality, а в цел 5 предвижда Преодоляване на стереотипите, основани на пол, разпространени в обществото¹

Терминът „gender“, или както е преведен на български език като „социален пол“, има важно значение в Конвенцията, а ангажментите, свързани с него, макар да нямат нищо общо с признаване на повече права на транссексуални хора, на „трети пол“ или на еднополови бракове, са един от важните жалони в развитието на международното право за правата на човека.

Конвенцията засяга сериозни проблеми със защитата на правата на момичетата в България. И момичетата, и момчетата са изложени на риск от насилие, и то нерядко има полово обусловен характер. България, като страна по Конвенцията на ООН за правата

¹ [https://www.mlsp.gov.bぐ/ckfinder/userfiles/files/Strategy_Gender%20Equality_2016\(2\).pdf](https://www.mlsp.gov.bぐ/ckfinder/userfiles/files/Strategy_Gender%20Equality_2016(2).pdf)

на детето², е обвързана и от юриспруденцията на Комитета по правата на детето, където терминът „джендър“ се употребява много често, тъй като юрисдикцията на Комитета е призната от България.³

Относно предполагаемия дискриминационен характер на уредбата на Конвенцията в противоречие с чл. 6 от Конституцията

Конвенцията сама определя, че мерките за защита нямат дискриминационен характер – чл.4, т.4. Българският Закон за защита от дискриминация също определя позитивните мерки в подкрепа на уязвими групи като недискриминационни – чл.7.

В националните стратегически документи се гарантира, че са отчетени различните рискове, на които са изложени момичетата и момчетата във връзка с различните форми на насилие в различна среда, като ясно се противодейства на всички форми на полова дискриминация. Планираните мерки и дейности в стратегическите документи в страната ни са общи за категорията деца, без диференциация по полов признак, но в определени случаи, практиката показва, че са необходими активни, специално разработени според индивидуалния случай мерки, за намаляване на определени рискови фактори, на които определена група деца може да бъдат изложени. Например момичетата са в потенциално по-уязвимо положение да станат жертви на сексуално насилие и то не само тези, сключили брак в ранна възраст, но не само когато бракът е по принуда, характерно и поради наличието на определени традиционни схващания и етно-културни особености и различия на определени малцинствени групи, но и от партньор на родител, приятел.

Насилието срещу жени е широко разпространено в нашата страна. Според различни изследвания между една четвърт и една трета от българските жени са били жертви на насилие. И тези изследвания отчитат физическото и сексуалното насилие, а не насилието така, както е дефинирано широко в Истанбулската конвенция. Ако тези изследвания започнат да отчитат и насилието под формата на заплахи, преследване,

² Впрочем, терминът „джендър“ се употребява много често в юриспруденцията на Комитета по правата на детето, чиято юрисдикция е призната от България. Вж. напр. Общ коментар 13 (2011 г.) За правото на детето на свобода от всички форми на насилие, където Комитетът посочва, че насилието често има джендер компонент, например, момичетата може да са по-често жертви на сексуално насилие в къщи, докато момчетата може би по-често са жертви на насилие в системата на наказателното правоъдие (§19, 42, 72 и др.). Джендър обусловената дискриминация е предмет на обсъждане в §10 на Общ коментар 9 (2006 г.) за правата на децата с увреждания, на джендер обусловените стереотипи е обърнато внимание в § 77 от Общ коментар 12 (2009 г.) за правото на детето да бъде изслушано и пр.

„but violence often has a gender component. For example, girls may experience more sexual violence at home than boys whereas boys may be more likely to encounter – and experience violence within – the criminal justice system. (See also para. 72 (b) on the gender dimensions of violence).“

³ Впрочем, на Вж. напр. Общ коментар 13 (2011 г.) За правото на детето на свобода от всички форми на насилие (§19, 42, 72 и др.).

принуда или лишаване от свобода, делът на жените и момичетата - жертви би се увеличил значително.

Насилието срещу жените в Конвенцията е дефинирано широко и включва разнообразни форми. То не се свежда само до домашно насилие, а включва и джендърно-базирано насилие. То е както физическо, така и психологическо и включва не само актове на физическо нападение, но също така и заплахи за такива актове, принуда и произволно лишаване от свобода.

Особена форма на насилие срещу момичетата са насилиствените бракове, т.нр. „ранни бракове“ или „детски бракове“, познати в българските условия – без да имаме точна статистика колко от тях за насилиствени, но в голямата си част те са уговорени, което се обяснява често с традиции и култура на определени общности. Встъпвайки в брак на детската възраст, момичето е в рисък да загуби предимствата на цялостната закрила, предоставена на детето, тъй като се еманципира.

Темата за ранните съжителства на малолетни и непълнолетни момичета и ранните раждания продължава да е актуална. Специално внимание следва да отделим и на негативните последици от ранните съжителства и раждания както за майката, така и за детето:

- Ранните съжителства са форма на насилие върху детето и крият сериозен рисък от неглижиране на нужди и потребности, злоупотреби и социално изключване.
- Ранното раждане крие негативни емоционални, социални и здравни последици както за майката, така и за детето.

През 2017 г. Правителството прие важен стратегически документ и план за неговото изпълнение, който се мониторира от Държавната агенция за закрила на детето, а именно Национална програма за превенция на насилието и злоупотребата с деца (2017 – 2020 г.) и План за действие за периода 2017 – 2018 г. към нея. Ясно е подчертан проблемът с бременните и родилите млади малолетни и непълнолетни девойки, както и децата родени от тях. Особено внимание се отделя на значимия социален рисък при тези момичета и за нуждата им от специално внимание и превенция от страна на държавата. Една от оперативните цели в Плана за действие е „3.2. Създаване на мерки за ефективна превенция на ранните бракове и ранните раждания при децата“. Предвидени са дейности по разработване на система за специфична социална работа в рисковите общности, целяща активизиране и включване на самите общности в работата по превенция, също така разработване и тестване на интегриран подход за превенция на ранните бракове и ранни раждания чрез общностна работа и превенция в училище, в 5 семейно-консултативни центрове в страната, в две административни области Шумен и Монтана. В Националната програма за превенция на насилието и злоупотребата с деца (2017 – 2020 г.) беше направен Анализ на ситуацията в България през 2015 г., като акцент беше поставен и на ранните съжителства и ранните бракове, като броят на

случайте за които са били уведомени органите за закрила на детето на местно ниво – дирекциите „Социално подпомагане”, са 1094, за които са сигнализирали районните прокуратури в страната за случаи на ранно съжителство с лица под 16 годишна възраст, принуда на дете към съпружеско съжителство, заживяване на съпружески начала от женски пол и др., съгласно нормите на чл. 190 – чл. 192 от НК, но следва да се отчете, че броят на отказите на прокуратурите по места са 573.

През 2016 г. от страна на Държавна агенция за закрила на детето беше извършена проверка в 30 дирекции „Социално подпомагане” в страната⁴ в малки и отдалечени населени места, в които не е осъществявана контролна дейност през последните години. Основната цел на тематичната проверка бе да бъде събрана обективна информация за действията и мерките, които се предприемат от органа за закрила на детето на местно ниво в случаите на ранни съжителства и ранни раждания, която да послужи за планиране на допълнителни мерки, с оглед гарантиране на висшите интереси на децата и правото им на закрила от всички форми на насилие. Предмет на проверката беше и неглижиране на нуждите и потребностите на малолетните и непълнолетни момичета, реализирали ранно съжителство, и на младите майки и родените от тях деца, както и да се уеднакви съществуващата до момента разнородна практика в дирекциите „Социално подпомагане” (ДСП) в работата по тези случаи. В хода на плановата проверка беше изследвана ефективността в работата на социалните работници по случаи на ранни съжителства и раждания.

Въз основа на установените пропуски в хода на извършената планова проверка в ДСП, може да се направи извод, че като цяло случаите на непълнолетни момичета, съжителстващи с пълнолетни лица и родили дете се подценяват от органите на закрила. Те се определят като случаи на насилие и злоупотреба, не се извършва пълно проучване и оценяване, не се въвличат активно родителите на девойките. Не се предприемат рестриктивни мерки спрямо родителите на непълнолетните и съжителите, не се извеждат от рисковата среда на съжителя момичета, при които няма наличие на бременност, а резултатите от действията на прокуратурата не са достатъчни за промяна на нагласата по отношение на ранното съжителство с малолетни и непълнолетни. Не се предприемат всички необходими действия, съобразно българското законодателство и индивидуалните и актуално оценени нужди, потребности и обстоятелства в живота на всяко дете, за гарантиране на висшите му интереси, което е показател за формалност в действията на органа за закрила на детето на местно ниво и води до неефективност на предприетите мерки и действия.

През 2017 г. бе извършена друга тематична планова проверка от страна на Държавната агенция за закрила на детето в 72 медицински практики за първична медицинска помощ, с цел да бъде събрана обективна информация за познаването и реалното спазване на задължението за съдействие по чл. 7, ал. 1 и 2 от Закона за

⁴ ДСП са териториални подразделение на Агенцията за социално подпомагане, в чиито правомощия е осъществяването на социална работа с децата и семействата и предпремане на мерки за закрила на дете.

закрила на детето от страна на личните лекари по отношение на малолетните и непълнолетните бременни и родили деца, с оглед разработване на политики по превенция на проблема. Проследени са случаи на малолетни и непълнолетни бременни и родилки през 2016 г., установени в хода на извършена планова проверка през 2016 г. в 30 дирекции „Социално подпомагане“. Общият брой на населените места, където са практиките на проверените ОПЛ е 151, като проверените медицински практики обслужват общо 120 820 пациенти, като техния брой варира. Броят на деца – пациенти в проверените практики е 23 627, което прави около 20 % от всички пациенти на проверените лекари.

За изследвания период от 01.10.2015 г. до края на 2016 г., общият брой малолетни/непълнолетни съжителства, са 448, от които 5 малолетните момичета осъществили ранно раждане, 387 са непълнолетните майки, 30 бременни непълнолетни момичета и 26 случая на съжителство без налична бременност. Няма регистрирани случаи на съжителство на малолетно момиче с непълнолетно/пълнолетно лице без наличие на бременност и/или раждане. Най-голям е броят на регистрираните случаи за ранни съжителства и ранни раждания в ДСП – Свиленград – 134, като непълнолетните момичета са 70, а родените от тях деца - 64. Поради ранно раждане и/или съжителство 298 момичета **са отпаднали от образователната система**, като 19 от тях са под 16-годишна възраст. Констатирано е, че 5 непълнолетни, встъпили в ранно съжителство, са отпаднали от образователната система, но не поради осъщественото съжителство, а на много по-ранен етап. Общо 22 момичета продължават обучението си в самостоятелна или индивидуална форма, а за 6 не е изследван образователен статут.

Въз основа на установените пропуски в хода на извършената планова проверка в медицински практики за първична медицинска помощ, може да се направи извод, че като цяло медицинските специалисти не са запознати със задължението си регламентирано в чл. 7, ал. 1 и 2 от ЗЗДт да подават сигнали за дете в рисък, същите не припознават настъпила бременност при дете като рискова ситуация за него. Установено е, че от страна на социалните работници е изисквана информация от личните лекари, но от страна на ОПЛ не се търси съдействие. В проверените медицински практики не се води Регистър на бременни жени и не се осъществява женска консултация. Няма координация на действията между личен лекар и акушер-гинеколог. След издаване на направление, личните лекари не получават обратна информация за резултатите от прегледа от акушер-гинеколог. Ако се установи бременност, тя се проследява от акушер-гинеколог. Не е налице добро сътрудничество между ОЗД и личните лекари по отношение на превенция на повторно забременяване. Не се подава сигнал до органа за закрила в лицето на дирекции „Социално подпомагане“ за бременно и/или родило малолетно или непълнолетно момиче, по смисъла на ЗЗДет.

Всички тези изводи и заключения са показателни за това, че са необходими допълнителни гаранции за защита на правата и законните интереси на децата, особено на момичетата, които са в потенциално уязвимо положение за насилие, основано на

пола. Събраниите данни са показателни и за особената уязвимост на децата от женски пол в определени общностни групи, така също и за нуждата от промяна на обществените нагласи и неприемане на тези форми на насилие по отношение на ненавършили пълнолетие деца.

Нашата практика показва едно неадекватно правоприлагане, което не успява да защити момичетата дори от насилието, което е очертано твърде тясно в българския Наказателен кодекс и Закона за закрила на детето.

Необходимо е оптимизиране на законовата защита на децата срещу насилие, включително наказателноправната защита. В основата на предприемането на своевременни действия в борбата срещу насилието е изготвянето на съответна оценка на риска. България следва да възприеме добрия пример на европейския опит в успешното прилагане на специализирани програми и методики за оценка на риска от насилие, което ще допринесе освен за оптимизирането на защитата на жертвите и за предотвратяването на повторни актове, така и за по-добрата превенция – под формата на **образователни и обучителни проекти**, спрямо целеви групи от всички нива на образователната система, а промяната в обществените отношения следва да започне с възпитанието и обучението на детето още от ранна възраст (по теми, като равноправие, ненасилие, толерантност, приемане на различието и пр.).

Безспорно е положителното влияние, което биха оказали програми за възстановяване на пострадалите, специализирани програми за извършители на домашно насилие и разработване на социални услуги за жертви на домашно насилие.

Тъй като не всички прояви на домашно насилие са криминализирани в Република България, жертвите могат да получат защита преди всичко по реда на Закона за защита от домашното насилие (ЗЗДН). Добра практика би била провеждането на обучителни семинари със съдии, прокурори и повишаване информираността на съответни служители за повишаване на квалификацията им, както и отчитането на практиката на Европейския съд по правата на човека. Последният се е произнесъл, че липсата на защита от домашно насилие е дискриминация и личният живот изисква ефикасни наказателноправни разпоредби за жалбоподателите, които имат право на ефективна закрила. Препоръчително е да се осъществява периодично информиране и обучение на служители с дирекции „Социално подпомагане“, медицински служители, полицайски служители, специалисти в сферата на образованието и грижата за децата, за придобиване на необходимите умения, свързани с подкрепа и насочване към програми за защита и възстановяване. ЗЗДН следва да е с приоритетно приложение пред други закони при предприемането на мерки за защита и противодействие на домашното насилие, давайки възможност за спешно реагиране, което трябва да се очертае като практика и по отношение на закрилата на децата, станали жертва или свидетели на домашно насилие.

Конвенцията, като документ, предлагаш цялостен подход за превенция срещу домашното насилие, предвижда всяка държава да създаде специален механизъм за мониторинг, да отпуска подходящи финансови и човешки ресурси за доброто изпълнение, да определи или да създаде един или повече официални органи, отговарящи за координацията, изпълнението, мониторинга и оценката на политиките и мерките за превенция и борба с всички форми на насилие, обхванати от нея.

Но не всяко насилие, мотивирано от пола на жертвата е домашно. Ратифицирането на Конвенцията би запълнило сега съществуващата празнота в тази посока, то би създало основание за разширяване на мерките за превенция и защита на жертвите на домашно насилие. Конвенцията изисква - интегриран подход, включващ превенцията, защитата и подпомагането, както и наказателното преследване на това насилие във всичките му форми. И, разбира се, независимият външен мониторинг от наднационален орган, който конвенцията установява; мониторинг, който, използвайки единни стандарти да ни покаже какво сме постигнали и какво не правим както трябва.

4. Относно предполагаемото нарушаване на правата на родителите да осигуряват на своите деца образование и преподаване в съответствие със своите религиозни и философски убеждения.

По отношение на **твърденията за задължителност на образоването в нестереотипни роли**, което стана повод за разгорелия се в публичното пространство дебат, чл. 14 на Конвенцията гласи: „*Страните приемат, където е подходящо, необходимите стъпки за включване на съобразен с развиващите се възможности на учащите се учебен материал по въпроси като равнопоставеност между жените и мъжете, нестереотипни роли на пола, взаимно уважение, ненасилствено разрешаване на конфликти в междуличностните отношения, насилие над жените, основано на пола, и право на лична неприкосновеност, в официалните учебни програми и на всички образователни равнища*“.

Целта на този член е да постави акцент върху повишаване на обществената информираност и чувствителност по отношение на равнопоставеността на половете и защитата на жените и децата от насилие. В Конвенцията е посочено, че превантивните и образователни практики са обект на решение и възможности на всяка държава, в сътрудничество с експертите в тази област, като неслучайно се използват „...*където е подходящо...., съобразено с развиващите се възможности на учащите...*“ за да се даде възможност на всяка държава да прецени какво е удачно и подходящо за местната ситуация, култура и контекст.

Европейският съд по правата на човека се е произнесъл няколко пъти по повод на жалби от родители, че тяхното право по чл.2 от Протокола по ЕКПЧ е нарушено. По делото *Kjeldsen, Busk Madsen and Pedersen v. Denmark* от 1976 г. (по повод въвеждане

на задължително сексуално обучение в училище с цел “намаляване на нарастващия брой на нежелани бременности и за подкрепа на уважението между децата“), както и по делото *Willi, Anna and David Dojan v. Germany and four other applications* от 2011 г., съдът се произнася по идентичен начин: въвеждането на задължително сексуално образование в училище не нарушава правата на родителите да възпитават децата си в съответствие с техните религиозни и философски възгледи. Чл.2 от Протокола има за цел да гарантира възможността за плурализъм в образованието, което е важно за запазването на демократичното общество, предвидено в ЕКПЧ. Съдът също отбелязва, че „преподаването на знания трябва да става по обективен, критичен и плуралистичен начин, без да се преследва целта от индоктринация.“

И в двете решения Съдът приема, че родителите нямат правото да попречат на за разглеждането в училище на въпроси, които може и да са в конфликт с техните собствени лични разбирания. Съдът се произнася по същия начин и в други свои решения (*Appel-Irrgang and others v. Germany*, 2009; *Folgero and others v. Germany*, 2007; *Hasan and Eylem Zengin v. Turkey*, 2007).

5. Конвенцията изисква стереотипите към жената, които са свързани със социален пол да се преодоляват, включително чрез образование от най-ранна възраст. Това не означава образование, насочено към възприемане на някакъв „трети пол“, а към възможностите за промяна на подчинената роля на жените в обществото.

Това изискване вече е въпълтено във вътрешния нормен ред, например в Наредба 13 на МОН, Приложение 1, "Идентичности и различия в обществото", област на компетентност за начален етап: "Разбира принципите за равнопоставеност на половете."

Същото е предвидено и в Закон за защита от дискриминация – чл. 35, където се изисква от лицата, осъществяващи обучение и възпитание, както и съставителите на учебници и учебни помагала да предоставят информация и да прилагат методи на обучение и възпитание по начин, насочен към преодоляване на стереотипи за ролята на жената и мъжа във всички сфери на обществения и семейния живот.

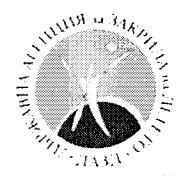
Трябва да се има предвид и обстоятелството, че България пое своите ангажименти и в рамките на Програмата за устойчиво развитие на ООН за постигне на Целите на устойчивото развитие. Цел № 5 се отнася именно до равнопоставеността на половете: „gender equality“.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерски съвет

Държавна агенция за закрила на детето

С настоящото становище, още веднъж потвърждавам необходимостта от ратифициране на Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие.

Оставам на разположение за допълнителна информация, в случай на необходимост.

С уважение,

Д-Р ЕЛЕОНORA ЛИЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ